

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
MME a BirdLife International partnere Magyarországon

1121 Budapest, Költő utca 21.
e-mail: mme@mme.hu
telefon: 06 1 275 6247

Hazánk madárvédelmét támogathatja
adományával és adójának 1%-ával!
Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215
Adószámunk: 19001243-2-43

mme.hu

facebook

YouTube

Instagram

KEDVES TAGTÁRSUNK! TISZTELT TERMÉSZETVÉDŐ!

Az erdei fülesbagoly éve kitörölhetetlenül bevésszük mindannyiunk emlékezetébe. Sajnos nagyrészt nem ez a kedves éjszakai ragadozó madarunk követelt magának ekkora figyelmet, hanem a Covid19-vírus okozta járvány borította fel az életünket; „home office”, távoktatás és személyes tragédiák jellemezték elsősorban az évet. A bezártság és a társas kapcsolatok háttérbe szorulása miatt sokan „kimenekültek” a szabadba – részben örvendetes módon, részben ezzel óriási terhelést róva egyes természetvédelmi területekre. A járványhelyzet miatt kevesebbet utaztunk, emiatt – egyes területeken reményt keltően – ideiglenesen valamelyest talán csökkent a környezeti terhelés. A terepi jelenlét csökkenése, vagy legalábbis ennek ígérete újabb mérgezési hullámot indított el, növekedett a rongálások száma, az illegális szemetelés stb. Természetvédelmi szempontból kimondottan nehéz értékelni, hogy a járvány különféle hatásai közül mennyi a pozitív és mennyi a negatív.

Tagtársaink, önkénteseink és munkatársaink a megváltozott körülmények között próbálták ellátni feladataikat. Vannak sajnos olyan programok, amelyek teljes mértékben ellehetetlenültek, a Madarász ovi és Madarász suli foglalkozásoktól a kisebb-nagyobb rendezvényeken keresztül a táborokig. A természetvédelmi programok nagy részét azonban folytatni tudtuk. A felmérések és a gyakorlati természetvédelmi tevékenységek – mint például az odúk, műfészkek kihelyezése, a mérgezéseket felderítő kutyás egység ellenőrzései vagy a Rákosivipera-védelmi Központ működése, csak hogy néhány példát említsünk – mind sikeresen folytatódtak.

A járványhelyzet azonban nem csak a gyakorlati munkát befolyásolta. Az év elején úgy tűnt, hogy ez az év igazi fordulópontra lesz a biodiverzitás megőrzése terén. Az Európai Unió által megfogalmazott Green Deal, az erre épülő biodiverzitási és mezőgazdasági témájú stratégiák, valamint a riói egyezmény keretei között tervezett megállapodások mind azzal a reménnyel kecsegtettek, talán most elég bölcssek lesznek a világ vezetői, hogy új pályára állítsák jövőnket. Ahogy az erdei fülesbagoly évét, úgy a biológiai sokféleség ügyét is részben elhomályosította a járvány, és visszavetette ezeket a folyamatokat, mindamelllett az emberek figyelmét felhívta arra, hogy a természettel való kapcsolatunk milyen sérülékeny, és hogy mennyire függ saját sorsunk és egészségünk a természet, a biológiai sokféleség megőrzésétől és fenntartásától. Nem csak reméljük, hanem keményen dolgozni is fogunk azért, hogy ez a felismerés érdemi lépésekhez is vezessen itthon, Európában és az egész világon.

Köszönjük egész éves támogatásukat, és kérjük, hogy a következő években is tartsanak velünk, mert még sok a dolgunk a madarak, a természet és a saját jövőnk érdekében!

Bajor Zoltán

elnök

Halmos Gergő

igazgató

TAGSÁG ÉS ORSZÁGOS HELYI CSOPORT HÁLÓZAT

Egyesületünk számára kiemelten fontos, hogy tevékenységünk minél szélesebb körű figyelmet kapjon. Éppen ezért a társadalmi támogatottság legfőbb értékünk és munkánk alapja. Küldetésünket jelenleg harminc helyi csoportunk segíti. Ezek a helyi szervezetek teszik lehetővé, hogy az ország egész területén képviseljük a természetvédelem és a környezeti nevelés ügyét. A helyi csoportok az adott térségben élő tagjaink tevékenységét koordinálják. Lakcíme alapján minden új egyesületi tagunk – hacsak nincs ettől eltérő kérése – a területileg illetékes helyi csoport tagjává válik. A belépés után az adott csoport is felveszi a kapcsolatot az új tagtársunkkal, és rendszeres elektronikus levelekben, esetenként havi hírlevelekben tájékoztatja a csoport eseményeiről, kirándulásairól, természetvédelmi akcióiról, melyekbe a tagok így be tudnak kapcsolódni. Az MME Központi Irodája szakmai anyagokkal, pénzügyi és adminisztrációs háttérrel, illetve a tagdíjakból, adományokból és pályázati forrásokból befolyó összegekkel segíti a helyi csoportok működését. Helyi csoportjaink pedig évente több tízezer önkéntes munkaórában végeznek természetvédelmi és környezeti nevelési tevékenységet.

Az 1974. január 6-i megalakulás és 2020. december 31. közötti időszakban 39 252-en léptek be szervezetünkbe. 2020. év végi nyilvántartásunk szerint a fizetőtag-létszámunk 6219 fő, melyből 726-an új belépők és 5493-an a tagságukat megújították. Tagságunk a családi tagokkal együtt 9636 főt számlált.

SZAKPOLITIKA, NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉG

Partnership for
nature and people

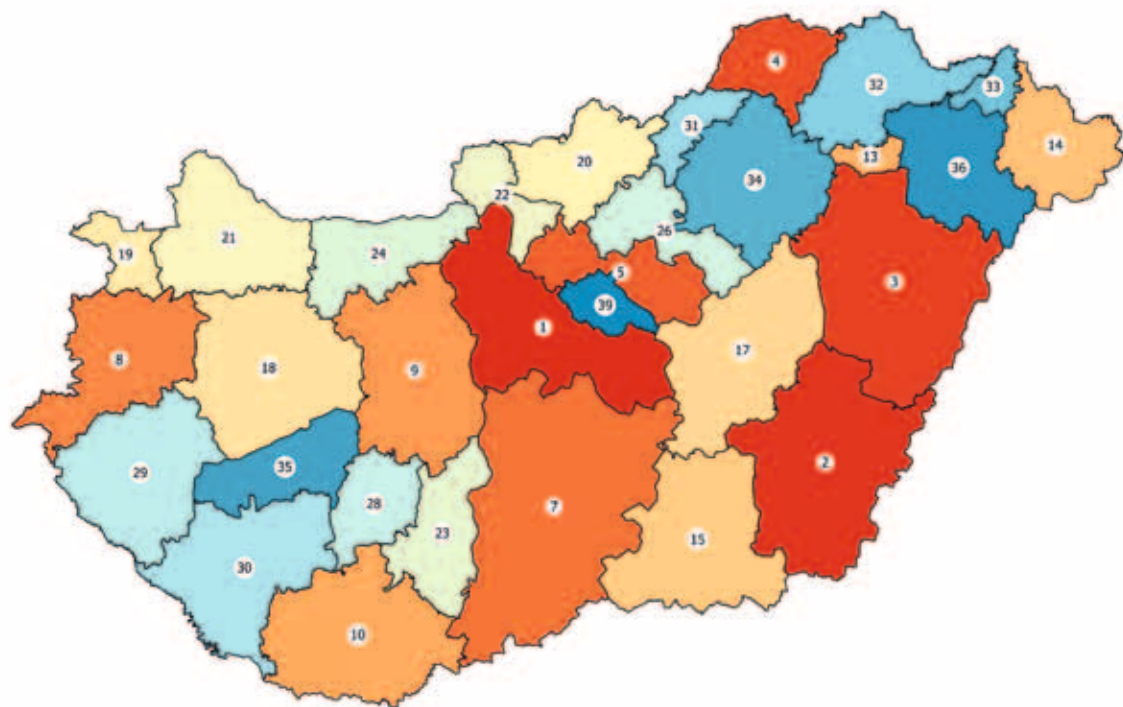
Szakembereink természetvédelmi érdekeket képviselve vesznek részt számos bizottság munkájában, például az Országos Környezetvédelmi Tanácsban, a Vidékfejlesztési program és a Halászati program monitoringbizottságában, és folyamatosan véleményezzük a jogszabálytervezeteket, programokat.

Egyesületünk nemzetközi szervezete, a BirdLife International a világ legnagyobb természetvédelmi hálózata, amely több mint 110 országban 2,5 millió taggal és 4000 alkalmazottal áll a madár- és természetvédelem szolgálatában. Az európai és közép-ázsiai régió képviselői irodája Brüsszelben működik, ahol az egyik legjelentősebb természetvédő csoportosulásként dolgozunk az Európai Unió „zöldebbé tételéért”. A régió működését felügyelő bizottság elnöki tisztjét az MME képviselője tölti be. Tavaly rendezték a régió partnereinek találkozóját, amely története során először a közép-ázsiai régióban a kazah partnerünk jóvoltából került megrendezésre, de a körülmények miatt végül online formában „találkoztak” a szervezetek képviselői. Az MME tagja a Nemzetközi Természetvédelmi Uniónak (IUCN) is, amelynek Magyar Nemzeti Bizottságában, illetve szakbizottságaiban tevékenykedünk.

Az év elején úgy tűnt, hogy nemzetközi egyezmények konferenciái keretében sorsdöntő döntések születhetnek, azonban a járvány ezeket a folyamatokat is megakasztotta. Tavaly szervezetünk legaktívabban a közös agrárpolitika reformjáért és annak hazai megvalósítási terveinek kedvező irányba tereléséért kampányolt. Kiadtuk a „Helyet a Természetnek” állásfoglalásunkat, és minden szinten részt vettünk a szakmai vitákban.

HELYI CSOPORTOK BEMUTATÁSA

CSOPORT	TAG- LÉTSZÁM	CSALÁDI TAGOKKAL	ÖNKÉNTES	TEVÉKENYSÉGEK																																																		
1. Budapesti	2258	3481	125																																																			
3. Hajdú-Bihar megyei	214	333	36																																																			
5. Gödöllő	171	304	27																																																			
8. Vas megyei	128	197	25																																																			
10. Baranyai	425	818	220																																																			
14. Szatmár-Beregi	23	44	12																																																			
17. Jász-Nagykun-Szolnok	172	237	8	<table border="1"> <thead> <tr> <th>CSOPORT</th> <th>TAG- LÉTSZÁM</th> <th>CSALÁDI TAGOKKAL</th> <th>ÖNKÉNTES</th> <th>TEVÉKENYSÉGEK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>18. Veszprém</td> <td>191</td> <td>334</td> <td>70</td> <td> </td></tr> <tr> <td>20. Nógrád megyei</td> <td>92</td> <td>158</td> <td>29</td> <td> </td></tr> <tr> <td>22. Börzsönyi</td> <td>222</td> <td>411</td> <td>109</td> <td> </td></tr> <tr> <td>24. Komárom-Esztergom m.</td> <td>188</td> <td>297</td> <td>80</td> <td> </td></tr> <tr> <td>28. Dombóvári</td> <td>83</td> <td>143</td> <td>21</td> <td> </td></tr> <tr> <td>30. Kaposvári</td> <td>66</td> <td>94</td> <td>26</td> <td> </td></tr> <tr> <td>33. Zempléni</td> <td>48</td> <td>101</td> <td>13</td> <td> </td></tr> <tr> <td>35. Dél-Balatoni</td> <td>78</td> <td>137</td> <td>14</td> <td> </td></tr> <tr> <td>39. Tápió</td> <td>89</td> <td>168</td> <td>41</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Szerepvállalás környezeti nevelésben Gyerek- illetve gyűrűzőtáborok szervezése Odú kihelyezése, karbantartása, felügyelete Madárgyűrűzés, madárgyűrűzési bemutatók és madárgyűrűző táborok tartása Élőhelyek felügyelete, karbantartása, felújítása Sérült madarak mentése Békamentés Szemétszedés, takarítás Aktív részvétel fajvédelmi munkálatokban <p>Minden helyi csoport részt vesz országos és helyi érdeklődésre számot tartó események szervezésében.</p> </td></tr></tbody></table>	CSOPORT	TAG- LÉTSZÁM	CSALÁDI TAGOKKAL	ÖNKÉNTES	TEVÉKENYSÉGEK	18. Veszprém	191	334	70		20. Nógrád megyei	92	158	29		22. Börzsönyi	222	411	109		24. Komárom-Esztergom m.	188	297	80		28. Dombóvári	83	143	21		30. Kaposvári	66	94	26		33. Zempléni	48	101	13		35. Dél-Balatoni	78	137	14		39. Tápió	89	168	41	<ul style="list-style-type: none"> Szerepvállalás környezeti nevelésben Gyerek- illetve gyűrűzőtáborok szervezése Odú kihelyezése, karbantartása, felügyelete Madárgyűrűzés, madárgyűrűzési bemutatók és madárgyűrűző táborok tartása Élőhelyek felügyelete, karbantartása, felújítása Sérült madarak mentése Békamentés Szemétszedés, takarítás Aktív részvétel fajvédelmi munkálatokban <p>Minden helyi csoport részt vesz országos és helyi érdeklődésre számot tartó események szervezésében.</p>
CSOPORT	TAG- LÉTSZÁM	CSALÁDI TAGOKKAL	ÖNKÉNTES	TEVÉKENYSÉGEK																																																		
18. Veszprém	191	334	70																																																			
20. Nógrád megyei	92	158	29																																																			
22. Börzsönyi	222	411	109																																																			
24. Komárom-Esztergom m.	188	297	80																																																			
28. Dombóvári	83	143	21																																																			
30. Kaposvári	66	94	26																																																			
33. Zempléni	48	101	13																																																			
35. Dél-Balatoni	78	137	14																																																			
39. Tápió	89	168	41	<ul style="list-style-type: none"> Szerepvállalás környezeti nevelésben Gyerek- illetve gyűrűzőtáborok szervezése Odú kihelyezése, karbantartása, felügyelete Madárgyűrűzés, madárgyűrűzési bemutatók és madárgyűrűző táborok tartása Élőhelyek felügyelete, karbantartása, felújítása Sérült madarak mentése Békamentés Szemétszedés, takarítás Aktív részvétel fajvédelmi munkálatokban <p>Minden helyi csoport részt vesz országos és helyi érdeklődésre számot tartó események szervezésében.</p>																																																		

A csoportok fő tevékenységét sötét piktogramokkal jelöltük!

SZAKOSZTÁLYOK

RAGADOZÓMADÁR-VÉDELMI SZAKOSZTÁLY (RMVSZ)

A szakosztály elsődleges célja a fekete gólyáról és minden fészkelő bagoly- és nappali ragadozómadár-fajról a lehető legalaposabb adatgyűjtés a gyakorlati védelmi intézkedések megalapozása érdekében. 2020-ban a szakosztály tevékenységében több mint 400 MME-tag és 300 önkéntes vett részt. Az elmúlt évben a téli erdei fülesbagoly-számlálások koordinálását és a fészkelési időszakban történő adatgyűjtés szervezését kettéválasztottuk. Ennek megfelelően bővült a szakosztályi koordinátorok köre. A szakosztály öt éves munkatervében szerepel egy, a nappali ragadozó madarakat és a baglyokat részletesen tárgyaló könyv összeállítása és megjelentetése 2022 első negyedévében. A kötetet a szakosztály koordinátorai és aktív tagjai közösen írják. A kézirat elkészült, jelenleg a képek válogatása és az ábrák szerkesztése zajlik. Mivel 1943-ban jelent meg utoljára Magyarországon hasonló jellegű könyv, a most készülő nagy várakozás előzi meg.

2020-ban fejeződött be a szakosztály által második alkalommal megtartott ragadozómadár-ismereti tanfolyam, amelyen több mint 50 fő vett részt. A tevékenységünk egyik legjelentősebb eredménye a rétisas hazai állományának megerősödése. Ez a faj azonban nem csak nálunk, hanem Európa-szerte növelte állományát. Az 1970-es évek második felében Magyarországon kevesebb mint 10 pár fészkel, és azok is csak elvétve neveltek fiókat. A DDT és más hasonló szerek mértéktelen használatának be- szüntetése után számos faj, így például a nálunk nem fészkelő halászsas vagy a hozzánk visszatelepült vándorsólyom állománya is erőre tudott kapni. A rétisasállományok megerősödése részben szintén ennek köszönhető. Magyarországon azonban nemcsak a táplálékon keresztüli mérgeződés korlátozta a rétisasállomány sikeres költését, hanem a fészkek körüli folyamatos zavarás, gazdálkodás is. Ezért volt különösen fontos valamennyi pár fészkek és váltófészkek felderítése, amelyet az MME önkéntesei és a nemzeti park-igazgatóságok munkatársai közösen végeztek, mert így lehetett biztosítani valamennyi költő pár zavartalanságát. Ennek az összefogásnak köszönhetően 2020-ban már majdnem 400 pár volt a Magyarországon revírt foglaló rétisasok száma. Talán még ennél is fontosabb viszont az, hogy 232 sikeres költésből 373 fióka repült ki.

A füleskuvikot néhány évtizede még ritka, csak helyenként előforduló, kisszámú fészkelő fajnak ismertük, ma pedig már 1000 párt is meghaladó állománya él Magyarországon. Állománynövekedésében minden bizonnyal szerepet játszik a klímaváltozás is. Ez a déli vidékeken honos faj a mi térségünkben ma már ugyanolyan kedvező életfeltételeket talál, mint a mediterrán régióban. Megtelepedését nagymértékben segítik az MME önkéntesei által az ország legkülönbözőbb részein nagy számban kihelyezett fészkelőládák is, melyek a sikeres költést biztosítják. Ennek köszönhetően már évek óta átlagosan három felett van az egyes párok által felnevelt fiókák száma.

A szakosztály éves tevékenységéről részletes jelentést készít, amely megtalálható az MME honlapján.

KÉTÉLTŰ- ÉS HÜLLŐVÉDELMI SZAKOSZTÁLY (KHVSZ)

Szakosztályunk 2011 tavaszán indította el a Haragossikló-élőhelyvédelmi programját. 2020-ban a járványügyi korlátozások ellenére is folytatódott a Duna menti állományok monitorozása. Az év folyamán Pakson 26, Dunakömlődön 2, Kisapostagon pedig 1 haragossikló-észlelésünk volt. Nemcsak élő állatokat, de több vedlést is találtunk az élőhelyeken. Dunakömlődön 2020. április 24-én egy fiatal példány vedlését, valamint egy üregbe szorult kifejlett egyed tetemét találtuk meg a löszgyepen. Emellett Pakson elpusztult haragos siklókról is kaptunk bejelentést. Mindkét esetben autó általi gázolás végzett az állatokkal. A Vörös-kőváron és más Buda környéki élőhelyeken is folytattuk a felméréseket. A Vörös-kőváron 15 vedlést találtunk, és 17 észlelésünk volt, melyek közül 12 példányt sikerült lemérni, továbbá 3 példány rádiótelemetriás jelölésére került sor. Budaörs élőhelyein tapasztalt aggasztó jelenség, hogy az elmúlt 2 évben kifejezetten megcsappantak az észlelések, feltehetően a megnövekedett turistaforgalom miatt.

Szakosztályunk a Természet Szolgálatában Alapítvánnyal (TSZA) szorosan együttműködve még 2015 nyarán elkezdte a keresztes vipera hazai állományainak felmérését a Duna–Dráva, a Balaton-felvidéki, a Hortobágyi és az Aggteleki Nemzeti Park igazgatóságok területein. A 2019/2020-as tél és tavasz rendkívül aszályos volt, ami nem kedvezett a keresztes viperák kora tavaszi észlelésének. Csak májusban kerültek elő a nőstények, de a pázást nehezítette az időjárás, így egyes helyeken az június közepéig is elhúzódott. Kaszón és Zalában 4–4 példányt észleltünk, míg a Zemplénben 7 példányt, és a Beregi-síkon további 125 példányt regisztráltunk. Augusztusban két új helyszínt is sikerült lakossági bejelentés alapján megismerni, az egyik esetben élő, míg a másik helyen elpusztított vipera bizonyította az előfordulást. A már ismert somogyi élőhelyeken az aszályos időjárás túl gondot jelentett az indokoltnál sokkal nagyobb létszámú vaddisznó állomány kártétele is.

2020-ban is sikerült megrendeznünk Szakosztályunk 10–18 év közötti gyerekeknek szóló „herptáborát”, a VI. Herpetológiai Tábor, melynek helyszíne a Börzsönyben található Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont volt. A táborban 30 gyermek vett részt. Minden nap kirándulással, terepi megfigyeléssel, különféle csoportos foglalkozásokkal és érdekes előadásokkal telt. A túrák során és azokat követően a résztvevők önállóan végezték a fajok határozását és az előfordulások szakszerű rögzítését a Herptérképen.

Az Országos Kétéltű- és Hüllőtérképezés programunk 2020-ban is eredményes volt, mivel önkénteseink összesen 3967 új megfigyelést töltöttek fel a honlapra, így a működés első évtizedében már 65 607 előfordulási adat (40 562 kétéltű és 25 045 hüllő) gyűlt össze a hazai herpetofaunáról. Az elmúlt évben összesen 449 új feltöltő regisztrált, akik közül 316-an megfigyelést is töltöttek fel. Eddig 1468-an osztottak meg adatot az összesen regisztrált 1877 felhasználó közül. Jelenleg a legtöbb adatpont (6772) barna ásóbéka megfigyeléséről érkezett, míg a leggyakrabban észlelt hüllő a zöld gyík (5002). A beérkezett adatokat kiértékeljük, és online hirdettük ki a „munkaverseny” legjobbait.

Az előző évekhez hasonlóan Szakosztályunk 2020-ban is kiválasztott egy fajt, melyre megkülönböztetett figyelem irányult. A tavalyi évben az év hüllője címet a keresztes vipera (*Vipera berus*) kapta. Az év folyamán a kígyók szélesebb körű megismertetését tűztük ki célul. Az év hüllője kampány keretében, azonban a járványügyi korlátozások sok esetben nem tették lehetővé a programok megtartását, de a 7 roll up-ból álló mobil kiállítás ennek ellenére az ország számos pontjára eljutott. A vándorkiállítás eddig ötvenkilenc helyszínre került el, és a kapcsolódó ismeretterjesztő előadásokon mintegy 2300 fő vett részt.

EMLŐSVÉDELMI SZAKOSZTÁLY (EVSZ)

Az EVSZ koordinációjában zajlik a 2019-ben indult szlovák, román és ukrán partnerekkel együttműködésben a „Bat4Man - Antropogén környezetben élő denevérállományok védelme ÉK-Magyarország területén” című Interreg projekt. A program célja a járványhelyzet miatt különösen sérülékeny denevérpopulációk helyzetének javítása részben terepi – gyakorlati –, részben széles körű szemléletformáló tevékenységek révén. Ez utóbbi tevékenységeket részben online térbe helyezve az MME-honlapon egy új, Denevérvédelem című rovat indult, amely alatt útmutatók, oktatási segédanyagok, valamint négy nyelven a Denevérmánia Plusz című, gyerekeknek szóló foglalkozatófüzet aktualizált kiadása érhető el. Véglegesítés alatt van egy, a szakmai közönséget (világítási szakmát, épület- és településüzemeltetőket) célzó kiadvány, az EUROBATS fényszennyezésről szóló útmutatójának magyar változata. Az MME Bolttal együttműködve kidolgoztunk egy, a korábrinál praktikusabb és jobban bevált denevérodú tervét. Ennek köszönhetően nem csupán az MME Bolt kínálatát tudjuk szélesíteni, de egyes céltelepülések önkormányzataival alakulóban lévő összefogás révén remélhetőleg már 2021-ben a szunyoginváziót enyhítő ökológiai védekezés alapjait is lefektethetjük. A European Mammal Foundation felkérése alapján az EVSZ elkészítette a hazai emlősfajok UTM-alapú, legfrissebb téradatbázisának első verzióját, amelyet 2022-ig kell véglegesíteni.

TERMÉSZETVÉDELMI PROBLÉMÁK

ÁRAMÜTÉS-MEGELŐZÉSI PROGRAM

Az Akadálymentes Égbolt Megállapodás és az Agrárminisztérium KEHOP-projektjének keretében rendszeressé váltak az operatív technológiai egyeztetések, melyeket 2020-ban már online felületen tartottunk. Ezek eredményeként vált véglegessé a hazánkban is bevezetésre kerülő új műszaki szabványnak is megfelelő, de egyben madárbarát tartó fejszerkezetek kiválogatása és a feszítő fejszerkezetek megoldásai– ezek képezik a jövő szabadvezeték-hálózatának alapját. A Kaposvári Villamossági Gyár Kft., az E.ON Hungária Zrt., a HNPI és az MME részvételével 2019-ben elindult közös fejlesztések keretében született megoldás az oszlop törzsére szerelt oszlopkapcsolók utólagos madárvédelmére (MVB-1 és MVB-2 rács burkolat típusok). A madárvédelmi oszlopkapcsoló fejlesztését célzó program keretében a fenti szereplők közös munkájaként született meg a Kaposvári Villamossági Gyár Kft. új terméke, a fejfelé fordított, légszigetelésű oszlopkapcsoló-típus (MV-OK-ff). Az új típus korszakváltó megoldás lehet az áramhálózati madárvédelemben. Mindkét fejlesztés prototípusát egyéves tesztidőszak során vizsgáljuk 2021-ben mind üzemviteli szempontok, mind madárvédelmi hatékonyságuk alapján. 2020-ban elvégeztük a 2008-as konfliktustérképek felülvizsgálatát, amely a tervezett átépítések területi pozicionálását hivatott segíteni, rangsorolni, az áramütés és vezetékkel történő ütközés szempontjából leginkább érintett madárfajok aktuális elterjedési adatait alapul véve.

MÉRGEZÉS-MEGELŐZÉSI PROGRAM

2020-ban a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) méreg- és tetemkereső kutyás egysége 162 terepi keresést hajtott végre, amely során 76 mérgezéssel kapcsolatos tetem megtalálásával, valamint 11 mérgezettcsalétek-találattal járult hozzá az esetek felderítéséhez. Így az egység a hazánkban 2020-ban ismertté vált 29 mérgezéssel 45%-ánál volt jelen, míg a helyszínelések során megtalált tetemek 42%-a, a mérgezett csaléteknek pedig a 79%-a az egység segítségével került elő, ami kimagasló eredmény. A kutyás egység a mérgezéssel kapcsolatos esetek helyszínelése mellett két esetben derített fel illegális fakivágást, amelyekkel 1 parlagi sas, 1 hollófészket pusztítottak el, öt esetben szabálytalan csapdahasználatot, hat esetben pedig szabálytalan csapdahasználatból fakadó ragadozómadár-pusztulást (1 egerészölyv, 5 gyöngybagoly). Kutyás egységünkben az elmúlt évben alapvetően a „Falco” nevű német és a „Carlo” nevű belga juhászkutya dolgozott, ugyanakkor megkezdődött egy harmadik kutya kiképzése is. Így 2020 decemberében a „Hella” nevű két éves német juhászkutya is sikeres méreg- és tetemkereső szolgálati kutya minősítő vizsgát tett az Országos Rendőr-főkapitányság Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központjában. Fajmegőrzési programok

SZALAKÓTAVÉDELMI PROGRAM

A szalakótavédelem a Kárpát-medencében elnevezésű LIFE (LIFE13/NAT/HU/000081) program a végéhez ért 2020-ban: megtörtént a zárómonitoring, amelynek keretében a projektcsapat (MME-alkalmazottak, a nemzetipark-igazgatóságok természetvédelmi őrrei és önkéntesek) felmérte a Magyarországon költő szalakóták számát.

Az adatok feldolgozása után kiderült, hogy az elmúlt évek kedvező folyamata folytatódott: 2020-ra a hazánkban költő szalakótaállomány 2000-2200 párra növekedett. Ha visszatekintünk az elmúlt évtizedek állományváltozásaira, akkor az 1980-as évek közepén tapasztalható mélyponthoz képest (300-600 pár), az állomány megnégyszereződött, ami egyértelműen az aktív természetvédelmi beavatkozásoknak köszönhető. Fontos eredmény az is, hogy a természetes odúban költő párok száma folyamatosan emelkedik, hiszen a fő cél az, hogy a Kárpát-medencében költő szalakótapopuláció emberi tevékenységtől függetlenül is fennmaradjon.

A vonuláskutatás is sikeresen folytatódott, hála „Eleven” nevű madarunknak, amely ötödik alkalommal indult el a telelőterületére, és reménykedünk abban, hogy a hatodik költési szezonja is sikeres lesz, miután visszatér Botswana-ban található telelőterületéről. 2019. november 8-án Szatymaz és Sándorfalva között, a szegedi Fehér-tó mellett megnyílt a Szalakóta Látogatóközpont. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság beruházásaként épült bemutatóhely üzemeltetését egyesületünk végzi. A Csongrád Megyei Helyi Csoport ökoturisztikai és környezeti nevelési programokkal, szakvezetéssel, túrákkal, madárgyűrzési bemutatóval és ornitológiai táborral várja az érdeklődőket a vírushelyzet elmúltával. A projekt lezárása után folytatódik a szalakótavédelmi munka, folyamatos az odúk ellenőrzése és az országos állomány nyomon követése.

További információ: www.rollerproject.eu

KÉKVÉRCSE-VÉDELMI PROGRAM

Szlovák és cseh partnereinkkel közös, a Visegrádi Alapnál elnyert projektünk keretében monitoroztuk a Dél-Jászságban költő és vonuló kékvércse-állományt. Az 50 pár közül 42 sikeres költést, a hatalmas júniusi esőzések során azonban veszítettünk fészekaljkat. A táplálékkínálat a júliusi időszakban már jónak bizonyult, így a sikeres fészekaljkból átlagosan 3 fióka, összességében pedig a mintaterület műfészkeiből 126 fióka repült ki. A nyári táborunk a vírushelyzet miatt tavaly korlátozott létszámmal üzemelt, de így is sikerült a terepmunkákat időben befejezni. Munkacsoportunk 2019-hez hasonlóan országosan 1200-1300 pár közötti költő kékvércse-állományt tárt fel 2020-ban. A kiemelkedő költési siker okozhatta, hogy az őszi időszakra a szaporulattal kiegészült gyülekező kékvércse-állomány meghaladta a sokévi átlagot. A 32 magyarországi őszi gyülekezőkön végzett szinkron- számlálások során egyszerre látott kék vércsek száma 5220 volt.

További információ: www.falcoproject.eu

SZALAKÓTA
www.rollerproject.eu

KÉKVÉRCSE
VÉDELMI PROGRAM
www.falcoproject.eu

KERECSENSÓLYOM-VÉDELMI PROGRAM

A kerecsensólyom védelmét szolgáló tevékenységeink – különböző programok keretében – 2020-ban is folytatódtak. E programok közül a legjelentősebb „A kerecsensólyom és a parlagi sas táplálékbázisának megőrzése a Kárpát-medencében” című (LIFE13/NAT/HU/000183) projektet követő After-LIFE program. Kora tavasszal, az elmúlt évekhez hasonlóan, a kerecsensólyom megőrzésére irányuló programban részt vevő kollégák segítségével február elejétől ellenőriztük a madarak fészekfoglalását, illetve később a fiókák számát, hogy megállapíthassuk költési sikerüket. Országosan 164 fészket foglaltó párt sikerült felderíteni, 134 pár költött sikeresen. A kirepült fiatalok, illetve a fészkekben utoljára látott fiókák száma 393 volt összesen, az átlagos költési siker pedig 2,9 fióka/fészek. A LIFE projekt keretében 2020-ban az ország különböző részein lévő kerecsensólyom-fészkekhez a fiókanevelés időszakában (május vége és június eleje) a zsákmányállatok meghatározása érdekében összesen 19 vadmegfigyelő kamerát helyeztünk ki. A vadmegfigyelő kamerák képeinek kiértékelése folyamatban van. A Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. (MAVIR) az Agrárminisztériummal, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel, valamint a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.-vel együttműködve 11. alkalommal szervezett nemzetközi madárvédelmi konferenciát. A járványhelyzetre való tekintettel a konferencia online formában zajlott le.

További információ: www.sakerlife3.mme.hu

PARLAGISAS-VÉDELMI PROGRAM

Az MME és a Természetvédelmi Őrszolgálat együttműködésében az aktív parlagisas-fészkek megkeresését és a kotlás megkezdésének ellenőrzését március és április hónapok során végezték el a helyi koordinátorok. A költési sikerre vonatkozó adatok döntő részét minden évben június 5–25. között rögzítjük, amikor is két vagy három párhuzamosan dolgozó csapat lehetőség szerint az ország összes ismert aktív parlagisas-fészket végiglátogatja. Az ekkor általában 4–7 hetes fiókák számát és korát, illetve a megghiúsult költések esetében annak lehetséges okát és idejét a fészkes fák megmászásával, illetve drónnal történő ellenőrzésével határozzuk meg. Az állomány növekedésével párhuzamosan az utóbbi módszert egyre gyakrabban alkalmaztuk, ezért a gyűrűzött fiókák aránya az elmúlt években lecsökkent.

A parlagi sas magyarországi fészkelő állományát 2020-ban 330-350 párba becsültük, amely egy több évtizedes lassú

növekedés eredménye, hiszen az 1980-as években Közép-Európában még a kipusztulás szélén állt a faj. Összesen 329 aktív parlagisas-fészket sikerült felderíteni, ugyanakkor az állomány növekedésével párhuzamosan megnőtt az olyan territóriumok száma, ahol megfigyeltek fészkeképítést, de költést (tojásrakást) nem állapítottunk meg. Ez a jelenség az újonnan párba állt fiatalok egy részénél természetesnek tekinthető. Tavasszal 290 pár kezdett bizonyítottan költésbe, de 70 költés (25%-a) megghiúsult, így végül 220 sikeres fészkből 450 fióka repült ki. A fiókák közül 116 példányt (26%-ukat) egyedi jelölőgyűrűvel láttunk el, valamint tollmintáikból egyedi DNS-ujjlenyomatot készítettünk. A költések ellenőrzése során a szülőmadarak vedlett tollait is összegyűjtjük, hogy a költő egyedeket zavarás nélkül, genetikai módszerekkel tudjuk nyomon követni. Az összegyűjtött zsákmánymaradványok segítségével pedig az egyes párok táplálkozási szokásairól szereztünk pontos információkat. Tíz parlagisas-fiókára szereltünk műholdas jeladót 2020-ban, valamint az év során a Sasközpontból repatriált két parlagi sas természetbe történő visszaülleszkedését is jeladók segítségével követtük nyomon. A magyarországi parlagisas-állomány felmérése 2020-ban a PannonEagle LIFE+ (LIFE15/NAT/HU/000902) projekt keretében, az Európai Unió LIFE Nature programjának támogatásával és a magyar Agrárminisztérium társfinanszírozásával valósult meg. A 2022-ig tartó projekt öt ország szervezeteinek részvételével az egész Kárpát-medencei parlagisas-állomány védelmét célozza elsősorban az illegális ragadozómérgezések visszaszorítása révén.

További információ: www.parlagisas.hu

TÚZOKVÉDELMI PROGRAM

Az MME tűzokkal kapcsolatos természetvédelmi tevékenységeit a LIFE15/NAT/AT/000834 számú, „A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” című, 2016 és 2023 között zajló, osztrák–magyar együttműködésben megvalósuló LIFE projekt határozza meg, amelynek célja a Kárpát-medence tűzokállományát fenyegető legfontosabb veszélyeztető tényezők mérséklése, kezelése. A projekt elsődleges célkitűzései a kifejtett tűzokok számára a legfőbb veszélyforrást jelentő közép- és magasfeszültségű légvezetékek földkábellel történő kiváltása, a tűzokélethelyeken a faj ökológiai igényeihez igazodó mezőgazdasági művelés elősegítése, valamint térségi szintű ragadozógazdálkodási tevékenység megvalósítása a költési veszteségek csökkentése érdekében. A legutóbbi szinkronszámálás eredménye alapján a tűzok legnagyobb előfordulási helyén,

a keletpannon régióban 1553 egyedet számláltak januárban, míg a nyugatpannon régió legalább 620 madárnak ad otthont. A Kárpát-medencei tűzokállomány 2020-ban tehát 2200 fölé emelkedett, ami azt jelenti, hogy, mintegy 200 példánnyal többet regisztráltak, mint korábban. A tűzok élőhelyhasználatának alaposabb megismerése és a potenciálisan alkalmas élőhelyek felderítése érdekében a projekt keretében folytattuk a fiatal példányok jeladóval történő felszerelését. Az így nyert adatok hozzásegítenek a tűzok védelmét jobban szolgáló, a faj igényeihez igazodó mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazására vonatkozó javaslatok kidolgozásához és a tűzokélelőhelyek hosszú távú megőrzéséhez szükséges intézkedések meghatározásához, de akár a veszélyeztető tényezők hatásainak alaposabb megismeréséhez is. Fontos célkitűzésünk a tűzokbarát gyepek- és szántóföldi gazdálkodás szakmai megalapozása és elterjesztése, ennek elérése 2020-ban nagy esély mutatkozott. A földhasználat mikéntjét meghatározó agrártámogatások 2020-ban elkezdett tervezése új lehetőségeket nyit meg a védelmi intézkedések támogatására. A projekt keretében meghatároztuk és közzétettük az MME közös agrárpolitikával (KAP) kapcsolatos álláspontját.

Bővítettük a mezőgazdasági élőhelyek védelmére irányuló partnerségünket: az év végén közös állásfoglalást adtunk ki az Országos Magyar Vadászkamarával és az Országos Magyar Mészeti Egyesülettel többek között az agrártáj természetközeli élőhelyfoltjainak védelme, a termőhelyi adottságoknak megfelelő művelés szorgalmazása, az időszakos vízállások megőrzése és a mozaikosabb mezőgazdasági földhasználat érdekében. Bár a világjárvány miatt a tűzokbarát mezőgazdasági földhasználat népszerűsítése céljából tervezett személyes találkozók száma 2020-ban sajnálatosan lecsökkent, a természetbarát gyepezés bemutatására e-learning-tananyagot készítettünk, illetve online tájékoztató anyagaink fejlesztésével és rövid ismertetőfilmek készítésével pótoltuk a találkozók elmaradását.

További információ: www.tuzok.hu

FEHÉRGÓLYA-VÉDELMI PROGRAM

Önkénteseink segítségével 2020-ban az ország gólyaállományának közel feléről sikerült adatokat gyűjteni. Összesen 2096 költő párról kaptunk információt, ezek közül 1826 (87%) nevelt fiókát, a sikeres párok átlagosan 2,83-at, az összes költő pár átlaga 2,46 volt. A 2019. évi országos felmérés adataival összevetve a 2020. évi költő állomány 2-3%-kal több volt, mint az előző évi, így 2020-ban 4015-4265 pár közötti fehér gólya költött Magyarországon. Jó hír, hogy nem folytatódott az elmúlt öt évben tapasztalt csökkenés, 2014-ben ugyanis még közel ötezer pár fehér gólya fészkel hazánkban. Az elmúlt évek nem túl magas fiókaszámai alapján inkább stagnáló, mint növekvő állományra lehet számítani a következő néhány évben. Az év folyamán közel száz esetben kaptunk telefonos megkeresést régi, leszakadt gólyafészkek, villanyoszlopokra épülő új fészkek és gólya áramütéses balesete miatt. Ezekben az esetekben szaktanácsadással, az áramszolgáltatókkal és a nemzeti park igazgatóságokkal történő kapcsolatfelvétellel, de aktív közreműködéssel is segítettük a probléma megoldását.

Bár a járványügyi korlátozások miatt az elmúlt években megszokott nyilvános gólyafióka-gyűrűzések elmaradtak, 2020-ban 207 településen összesen 1089 gólya kapott jelölőgyűrűt., melyek közül 687 színes gyűrűs jelölést is kapott, amely távcsővel is leolvasható, ami lehetővé teszi az egyes költésre visszatérő egyedek sorsának nyomon követését. 2020-ban 571 régebben gyűrűzött gólyát sikerült újra

megfigyelni, amelyek közül az egyik, egy 2004-ben a Szegedi Vadasparkban gyűrűzött madár Vácon költött, és Magyarcsanakon is volt egy tizenöt éves, tizenegyedik éve ugyanott fészkelő példány. Az elhullott madarak közül kiemelkedik az a hazai korrekordot elérő fehér gólya, amely 1984-ben Tolna megyében kapott gyűrűt, és Törökországban került kézre 2020 júliusában.

RÁKOSIVIPERA-VÉDELMI PROGRAM

„A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” című, LIFE projekt első operatív évében a járványhelyzet miatt a tervezett nyilvános események jelentős részét el kellett halasztanunk. Szerencsére ennek ellenére számos egyéb tevékenységet így is sikerült megvalósítanunk: hetvenhat új, a kígyók biztonságos és szakszerű elhelyezését biztosító szabadtéri terráriumot építettünk a Rákosivipera-védelmi Központban, ahol 2004 óta tenyésztjük a viperákat zárt térben. A jelenleg is zajló munkálatok mellett a régi terráriumokban sikerrel szaporodtak tenyészállataink, és 2020-ban újabb 296 rákosi vipera született, így az elmúlt 16 évben már összesen 3515 kígyó látta meg a napvilágot a Központban. Jelenleg 515 egyedről gondoskodunk mesterséges, de természetközeli körülmények között. Munkánkat a Fővárosi Állat- és Növénykert a viperák folyamatos állatorvosi ellenőrzésével és rovartáplálékának biztosításával segíti. Az év során a Fertő–Hanság Nemzeti Park két élőhelyére összesen 50 rákosi viperát bocsátottunk ki, 560 egyedre növelve a program megvalósítása során eddig elengedett viperák számát. Habár a korlátozások miatt a személyes előadások nagy része elmaradt, partnereink segítségével a rákosi viperát és a védelmi programot megismertető és népszerűsítő vándorkiállításunk számos intézménybe eljutott. A fiatalabb célközönség számára pedig elkészítettük a fajt játékosan bemutató aloldalakat, melyek az MME gyerekeknek szánt, www.csipogo.hu honlapján böngészhetők.

További információ a programról: www.rakosivipera.hu

MADÁRÁLLOMÁNYOK NYOMON KÖVETÉSE

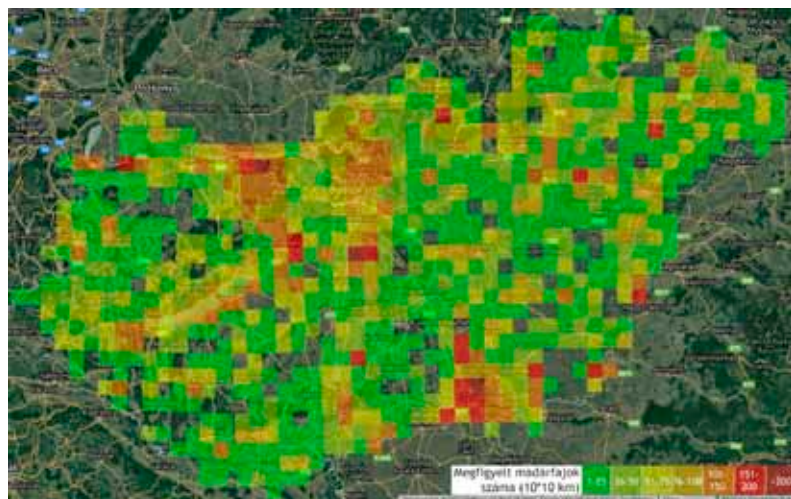
Egyesületünk működteti hazánk egyetlen, az ország egész területéről adatokat gyűjtő, elsősorban madarakra, illetve kétéltű- és hüllőfajokra koncentrált Monitoring Központját. Jelenleg két legjelentősebb, a madarak állományait monitorozó- és térképező programja: a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) és a Madáratlasz Program (MAP). Az MMM-program az egyesület és a magyar természetvédelem számára nélkülözhetetlen adatokat szolgáltat a biológiai sokféleség (biodiverzitás) és a gyakori madárfajok állományainak alakulására vonatkozóan. Az elmúlt 22 évben 1288 négyzetben (2,5x2,5 km nagyságú területeken) történtek MMM-számlálások. 2020-ban mintegy 289 négyzetből 647 terepnapló adatait dolgoztuk fel, ami 45%-kal több, mint az előző évben. Az MMM monitorozási adatbázisa (mmm.mme.hu) jelenleg mintegy 20 millió rekordot tartalmaz.

További információ: mmm.mme.hu

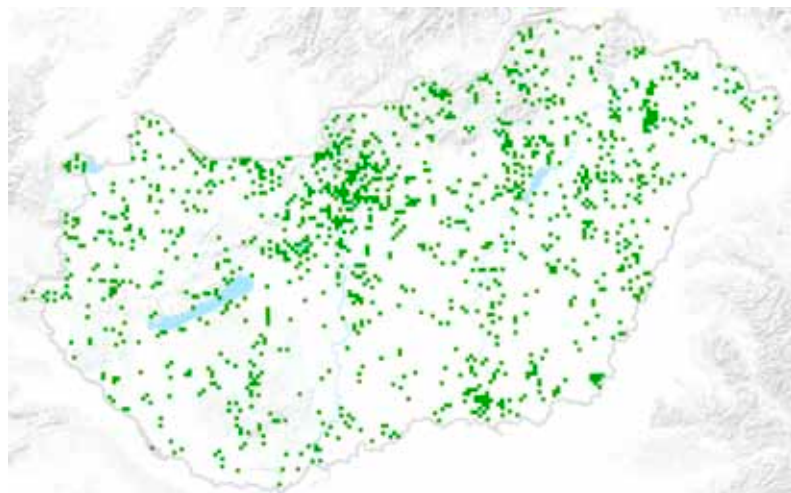
A MAP 2014-ben a központ koordinálásával indult el, és a kiemelten fontos munka keretében a magyar madármegfigyelők feltérképezték hazánk madárfajainak állományait. Bár 2018-ban a Madáratlasz című könyv elkészítéséhez szükséges felmérések befejeződtek, az adatgyűjtés folytatódott, és már több mint 28 millió adatrekord gyűlt össze az adatbázisban (map.mme.hu) az 1900 madármegfigyelőnek köszönhetően. Az adatbázist 2020-ban is további hasznos funkciókkal bővítettük, immáron az újonnan kitűzött céljainknak megfelelően. 2021-től a Turdus nevű mobilapplikáció is segíti a terepi adatgyűjtést.

További információ: map.mme.hu

A Madáratlasz program (MAP) adatbázisának áttekinthető térképe a 2020. évi felmérésekről

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) keretében 1999 és 2020 között vizsgált mintaterületek

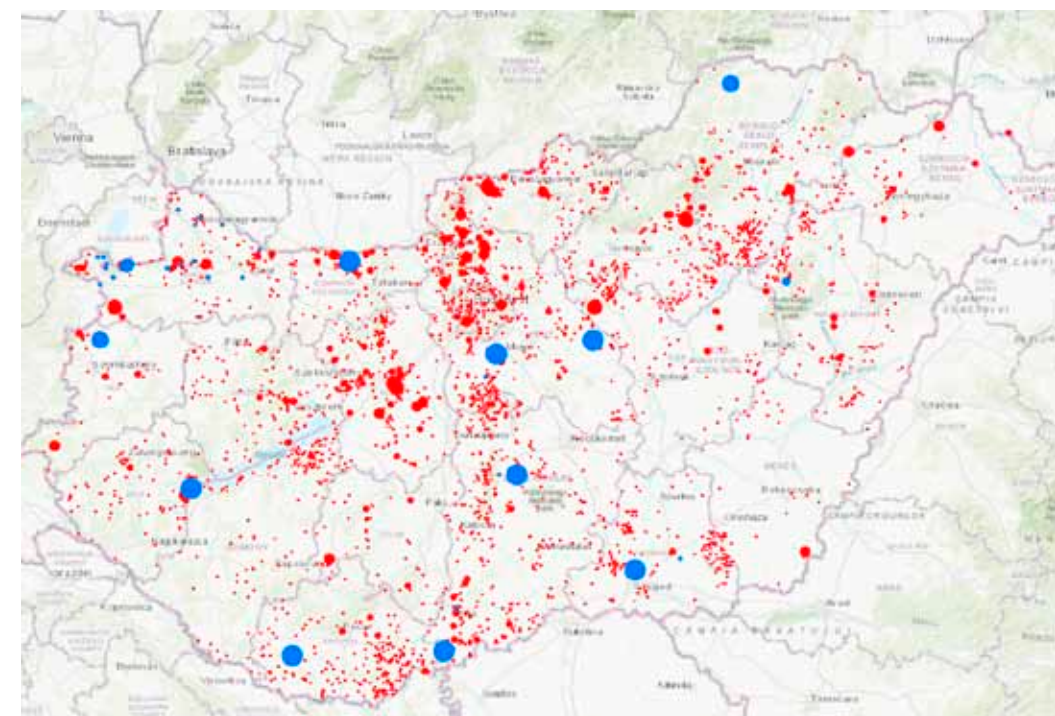
MADÁRGYŰRÜZÉS

Az MME Madárgyűrűzési Központja 1976 óta a hazai madárgyűrűzés szakmai irányító szervezete: nyilvántartja a magyarországi madárgyűrűzőket, kezeli a magyar madárgyűrűzési adatbankot, amely jelenleg 7,3 millió adatot tartalmaz. A központ kapcsolatot tart a külföldi társközpontokkal, valamint a madárgyűrűzés szakmai ernyőszerzetével, az Európai Madárgyűrűzési Szövetséggel (EURING, European Union for Bird Ringing), továbbá biztosítja a sorszámozott ornitológiai jelölőgyűrűket az összes hazai madárgyűrűző részére. Jelenleg 455 madárgyűrűző szerepel a rendszerünkben, akik közül 275 aktív státuszú. A madárgyűrűzők jelentős része az MME tagja. 2020-ban Magyarországon összesen 233 madárfaj 209 909 példányát jelölték meg, legnagyobb számban széncinegét (22 192 példány), cserregő nádiposztát (20 550 pld.), barátságosát (15 156 pld.), füstű fecskét (14 690 pld.), foltos nádiposztát (14 147 pld.), partifecskét (11 237 pld.) és vörösbegyét (10 679 pld.). A meggyűrűzött madarak egy része fiókkorban kapta az egyedi azonosítót, összesen 107 madárfaj 24 989 példány. A gyűrűzések közel fele a 12 madárgyűrűző állomáson történt, amelyeken standard mintavételezéssel folyik a kutatómunka. 2020-ban a jelölések mellett összesen 34 161 visszafogási adat érkezett a Madárgyűrűzési Központba. Az ornitológiai (fém) jelölőgyűrű mellett teleszkóppal vagy akár szabad szemmel is leolvasható színes, egyedi kóddal ellátott műanyag jelölőgyűrűket vagy színkombinációs jelöléseket is alkalmaznak a gyűrűzők. 2020-ban 68 madárfaj 6828 egyedét jelöltük ilyen módon. 2020-ban az MME Madárgyűrűzési Központjának munkatársai a gyűrűzési és a visszafogási adatok kezelése mellett összesen 3712 megkerülési levelet, bennük nyolcezer adatrekordot dolgoztak fel. A Tringa (T-ring application) online madárgyűrűzési adatbázist kezelő alkalmazás segítségével a gyűrűzők és a megfigyelők saját maguk is feltölthetik és kezelhetik az adataikat a madárgyűrűzési adatbankban. 2020-ban, 287 felhasználónak köszönhetően a hazai madárgyűrűzési és megfigyelési adatok fele ezúton érkezett a rendszerbe. Az egyes madárfajok hazai monitoring és madárgyűrűzési eredményei megtekinthetők a Magyarország madarai nevű weboldalon

<http://www.mme.hu/magyarorszagmadarai>.

Magyarországon meggyűrűzött madarak területi eloszlása 2020-ban

● egyéni gyűrűzők és projektek ● madárgyűrűző állomások

ÉLŐHELYEK MEGŐRZÉSE ÉS HELYREÁLLÍTÁSA, NATURA 2000 TERÜLETEK VÉDELME

FONTOS MADÁRÉLŐHELYEK (IBA) ÉS NATURA 2000 TERÜLETEK VÉDELME

Egyesületünk az Agrárminisztérium által működtetett Natura 2000 bizottság tagjaként 2020-ban is részt vett a Natura 2000 fenntartási tervek szakmai véleményezésében. Összesen 32 terület fenntartási tervét véleményeztük. Magyarországnak, a többi tagállamhoz hasonlóan 2021 végéig el kell készítenie valamennyi Natura 2000 terület fenntartási tervét. Mivel ezek között nagy számban szerepelnek a madárvédelmi területek, az MME várhatóan több terv elkészítésében is fontos szerepet játszik majd. A hazai Natura 2000 gyepterületek megőrzésével foglalkozó Pannon gyepek megőrzése Integrált LIFE (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt a járvány okozta nehézségek ellenére is számos eredményt tudott felmutatni 2020-ban. Folytattuk a madár és hullófajok fajmegőrzési terveit előkészítő munkánkat: a kigyászölyv, a nagy goda, a piroslábú cankó, a darászölyv, a hamvas rétihéja és a békászó sas voltak vonatkozásában kezdődtek meg a terepi felmérések. A projektben részt vevő nemzeti park igazgatóságok által megvalósított gyeprehabilitációk eredményességének monitorozását elkezdtük, ám a projektben vállalt oktatási, szemléletformálási tevékenységet csak korlátozottan tudtuk elvégezni a járvány miatt. Megújítottuk a natura.2000.hu weboldalt, amelyet korszerű megjelenéssel, frissített terület-adatbázissal, új kiadványtárral és e-learning-tananyagokkal modernizáltunk. Az e-learning-modul segítségével, a járványügyi korlátozások ellenére, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 70 szaktanácsadója végezte el a Natura 2000 gyeptanácsadók képzését és természetvédelmi ismereteit átadó képzést. A NAK-tanácsadók képzését igen fontosnak tartjuk, hiszen ily módon közvetlenül nagyon sok gazdálkodó döntéseit befolyásolhatjuk. Az e-learning-képzést egy online webináriummal egészítettük ki. Képzéseinket 2021-ben továbbfejlesztjük, és reményeink szerint azok a NAK állandó kurzusai között kapnak majd helyet. Az előadások és beszélgetések mellé tananyagként egy infografikákat bemutató naptár is készült. A projekt egyik legfontosabb célkitűzése egy átfogó gyeptanácsadói és gyeptanácsadói stratégia kidolgozása. A 2020-ban tovább dolgoztunk a stratégia tervezésén is, háttér tanulmányokat és modelleket készítettünk, aminek köszönhetően tervezési folyamatban tudjuk hatékonyan képviselni a természetvédelmi szempontokat.

További információ: <http://www.grasslandlifeip.hu/>

A meszes homoki erdőssztyepp-komplex ökoszisztéma szolgáltatásainak helyreállítása a Peszéri-erdőben c. LIFE projekt (OAKEY LIFE) keretében az MME fő feladata a Peszéri-erdő védett zoológiai és botanikai értékeinek, valamint inváziós növényfajainak felmérése, illetve az invazív fajok visszaszorítása érdekében elvégzett kezelések (fizikai eltávolítás, vegyszeres kezelés) hatásának monitorozása. A 2020-ban a kezeléssel (inváziós fajok irtásával) érintett területen mintegy 140 hektáron végeztünk megismételt felméréseket. A felmérések előzetes értékelése alapján megállapítható, hogy a fűrés és vegyszeres injektálás a kifejtett faegyedek esetében jó eredményeket hoz, ugyanakkor az is látszik, hogy az igazán veszélyes inváziós fajok nem adják könnyen magukat: az újulat esetében nagyszámú töszámemelkedést tapasztaltunk a jelentősebb bolygatással járó beavatkozással érintett bálványfaállományok esetében. A program további nagy eredménye, hogy elkészültek a Peszéri-erdő teljes élőhely-térképezését és a közösségi jelentőségű fajok felmérését összegző zárójelentések.

További információ: <http://oakeylife.hu/>

TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület egyik fő célja a természetvédelem ügyének hatékony és széles körű képviselése. Ebben a törekvésünkben a legfontosabb célcsoportunk és egyben partnerünk a lakosság, tagjaink és önkénteseink. A munkálatokat a Központi Iroda szervezeti egységeként működő Társadalmi Kapcsolatok Osztálya (TKO) koordinálja. A 2020-as év kihívásai az online térbe kényszerítettek bennünket. Számos rendezvényünk, Madarász ovi/suli foglalkozásunk, helyi csoportos túráink maradt el, de az év újdonságok sorát is tartalmazta. 2020 szeptemberében meg tudtuk tartani a Madárbarát kert program első workshopját Budapesten, amelyen az elméleti alapok elsajátítása után a második napon etető és odúk készítésével foglalkoztak a résztvevők. Januárban, februárban és szeptemberben helyi csoportjaink közül háromnak szintén lehetősége adódott kezdő madarász képzésünk megtartására.

Elindítottuk Facebook-oldalunkon a Hangos Hétfő rovatunkat, amellyel a legkisebbeket szeretnénk megszólítani a Szentendrei Teátrum színészei által olvasott mesék révén. Az országos Madarak és Fák Napja versenyt sajnos nem tudtuk megtartani, de a kidolgozott feladatlapokat online közzétettük, és játékokra hívtuk az érdeklődőket, hogy teszteljék tudásukat. Szintén nagy népszerűségnek örvendett online Madarászovi-foglalkozásunk, „Találd ki, ki vagyok!”, játékunk és egy lelkes önkéntesünknek köszönhetően virtuális memóriajátékaink. Mindezeknek köszönhető, hogy Facebook-követőink száma 52 000 fölé emelkedett.

MADÁRTÁVLAT MAGAZIN

Az 1994-ben indult, negyedévente megjelenő folyóirat célja a tagság és bennünket támogató érdeklődők tájékoztatása. A folyóiratot az érvényes tagsági kártyával rendelkezők postai úton térítésmentesen kapják meg. A lap az egyesület tevékenységét, aktuális híreit bemutató cikkek mellett a hazai és nemzetközi madár- és természetvédelem eredményeit ismertető írásokat közöl. A Madártávlat összes korábbi lapszáma letölthető az MME honlapjáról (mme.hu > Tudástár > Kiadványok > Madártávlat magazin), a cikkek kereshető adatbázisa pedig a www.matarka.hu honlapon érhető el.

KOMMUNIKÁCIÓS KAMPÁNYOK

Az MME 1979 óta választja meg az év madarát: 2020-ban az erdei fülesbagolyra esett a lakosság választása. A faj bemutatására kiírt rajzpályázat rendkívül sikeresnek bizonyult, az egyesületünkhöz eddig még soha nem érkezett ilyen hatalmas számú, közel nyolcezer alkotás. Az Oxygen Wellness és a FŐKERT közreműködésével Zöld tippek néven kommunikációs kampányt indítottunk, amelynek keretében hetente osztottunk meg környezetvédelemmel és természetvédelemmel kapcsolatos információkat az online térben, valamint ezer őshonos fafaj csemetéjét ültettünk el Budapest területén. A műanyagmentes júliushoz az MME is csatlakozott, és bemutattuk, milyen hatással lehet környezetünkre és a madarakra az eldobált műanyag hulladék.

Elektronikus hírlevelünket havi gyakorisággal juttattuk el 44 000 címre.

<https://www.youtube.com/user/MMEBirdLifeHungary/videos>

MADÁRBARÁT KERT PROGRAM

A 2002-ben indult Madárbarát kert program az MME legfontosabb, társadalmi szintű, a lakosság egészségét megszólítani szándékozó, gyakorlati madárvédelmi kezdeményezése. A programhoz bárki csatlakozhat a regisztrációt követően, majd az ajánlott madárvédelmi tevékenységeket elvégezve megszerezheti a program nevével megegyező elismerő táblát is. A Madárbarát kert jelenleg öt alprogramot tartalmaz (lásd az alábbi táblázat).

ALPROGRAM (MEGHIRDETÉS ÉVE)	REGISZTRÁLÓK SZÁMA 2020-BAN	REGISZTRÁLTAK SZÁMA A PROGRAM KEZDETÉTŐL
Madárbarát kert (2002)	521	6406
Madárbarát óvoda (2002)	63	1250
Madárbarát iskola (2002)	16	434
Madárbarát panel (2008)	12	73
Madárbarát munkahely (2008)	11	115
Összesen	623	8278

TÁRSADALMI TÁMOGATOTTSÁG

Egyesületünk közcélú tevékenységének megvalósításához a támogatói háttér nélkülözhetetlen, hiszen tudnunk kell, a társadalom mekkora részének véleményét képviselhetjük a természetvédelmi kérdések megvitatásakor. Kiemelten fontos tagjaink, támogatóink, partnereink, céges adományozóink, önkénteseink véleménye és mind anyagi, elvi, mind pedig tevőleges szerepvállalása, hogy együttesen mozdíthassuk előbbre a madár- és természetvédelem ügyét. A 2020 számos kihívás elé állított minket is. Elmaradtak a nagy rendezvények, a képzések egy része, a szemléletformáló foglalkozások, a terepi munkák is kis létszámú csoportokra, egyénekre korlátozódtak, és az ezt kísérő gazdasági helyzet sem könnyítette meg a dolgunkat. Mindezek ellenére töretlenül igyekeztünk elvégezni vállalt feladatainkat. Egyesületünk

mindennapi munkájához szükséges anyagi erőforrások nagy részét is a társadalmi háttér szolgáltatja az adó 1%-os felajánlásával, a tagok hozzájárulásaival, a perselyadományból befolyt összegekkel és az adományozók felajánlásaival.

ADÓ 1%-OS FELAJÁNLÁSA AZ ELMÚLT ÉVEKBEN:

2016: 29,2 millió Ft, 6579 fő (átlagosan 4459 Ft/fő)

2017: 28,1 millió Ft, 6217 fő (átlagosan 4529 Ft/fő)

2018: 32,4 millió Ft, 6560 fő (átlagosan 4972 Ft/fő)

2019: 40,8 millió Ft, 7339 fő (átlagosan 5552 Ft/fő)

2020: 42,0 millió Ft, 6569 fő (átlagosan 6408 Ft/fő)

Ahogy a számok is mutatják, a támogatók száma sajnos visszaesett, azonban az egy főre jutó felajánlások összegének átlaga emelkedett, ezért tudtunk növekedést elérni.

TÁMOGATÁSI KATEGÓRIA SZERINT A TÁMOGATÓ TAGOK SZÁMA

Arany fokozatú támogató (100 000 Ft): 15 fő

Ezüst fokozatú támogató (50 000 Ft): 15 fő

Bronz fokozatú támogató (20 000 Ft): 133 fő

Támogató MME-tag (10 000 Ft): 537 fő

PERSELYADOMÁNYOK (KITŰZŐK)

Leginkább talán ennél az adományozási formánál jelentkezett a pandémia hatása, már ami a bevételi oldalt illeti. Az azt megelőző évi bevételtől mintegy 15 millió forinttal elmaradva, 2020-ban 44,5 millió forint támogatást kaptunk. Annak ellenére, hogy a helyzet nem alakult számunkra kedvezően, és voltak helyszínek, amelyek bezárni kényszerültek, a háttér munkák nem álltak le. Partnereink száma az eddigi 421-ről 481-re növekedett. Ezek a helyszínek tárt karokkal várják az érdeklődőket az üzletek, turisztikai helyszínek újraindítását követően.

EGYÉNI ÉS CÉGES ADOMÁNYOK

Ahogy az egyesületünkől megszokott, öt levélkampányhoz kapcsolódóan küldtünk ki e-maileket 2020-ban is. Ezekon felül a főbb adományozóknak a Színes jelentésben számoltunk be az előző év eseményeiről, eredményeiről, valamint felhívtuk tagjaink, adományozóink figyelmét az 1%-os adó felajánlásának fontosságára. Lakossági adományozóink között 2020-ban 28 533 főt tudhattunk. Sajnos ezen a területen is némi visszaesést tapasztaltunk a 2019-es adatokhoz képest. Azonban arról örömmel számolhatunk be, hogy az egy főre eső támogatás átlaga ebben az évben magasabb volt, és a főbb adományozási kategóriákban is szépen gyarapodott az adományozók száma.

TÁMOGATÁSI KATEGÓRIA SZERINT A TÁMOGATÓK, ADOMÁNYOZÓK SZÁMA:

Arany fokozatú támogató (100 000 Ft): 23 fő

Ezüst fokozatú támogató (50 000 Ft): 90 fő

Bronz fokozatú támogató (20 000 Ft): 808 fő

Főbb adományozók (5000 Ft felett):

Kategóriák nélkül 9653 fő

Összesen: 28 533 fő

A tagság, önkéntesség, kitűzős persely kihelyezése és adományozás mellett adott a lehetőség együttműködő partnerként MME-tagkártyakedvezmény nyújtására, gondoskodó termékek felajánlására. Nagy örömünkre szolgál, hogy a támogatási formák közül a „gondoskodó termék” egyre népszerűbbnek bizonyul. 2020-ban öten választották az egyesület segítségének ezt a módját, ezzel összességében mintegy 1,3 millió forinttal járulva hozzá a madár- és természetvédelmi munkánkhoz.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindenkinek! Azoknak is, akik nem a fent említett támogatási módokat valamelyikével, hanem bármilyen módon ötlettel, hasznos tanáccsal, aktív tevékenységgel, anyagi segítséggel vagy az egyesület hírének öregbítésével járult hozzá a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkájához.

MME TERMÉSZETBARÁTOK BOLTJA

Hatalmas változások történtek az MME Madárbarátok Boltja háza táján, ugyanis teljesen megújult a webbolt felülete. Az új bolti felület amellelt, hogy jobban megfeleljen a 21. század követelményeinek, a vásárlók gyorsan változó igényeit is ki tudja elégíteni, hiszen néhány gombnyomásra, bejelentkezés vagy regisztráció nélkül is megvásárolhatók a kiválasztott termékek. Fiók létrehozására is van lehetőség, így számos kényelmi szolgáltatás válik elérhetővé, többek között kívánságlistát hozhatunk létre, megtekinthetjük összes eddigi vásárlásunkat, az éppen raktáron nem lévő termék esetén kérhetünk értesítést, amennyiben az megérkezik, és természetesen tagjaink továbbra is automatikusan 10%-os kedvezményt kapnak. Reméljük, hogy az új, modern megjelenés, a gondosan megtervezett menürendszer, de a jól ismert és közkedvelt régi termékkínálat minden vásárlónknak elnyeri tetszését.

További információ: <http://www.mme.hu/bolt> vagy www.mmebolt.hu

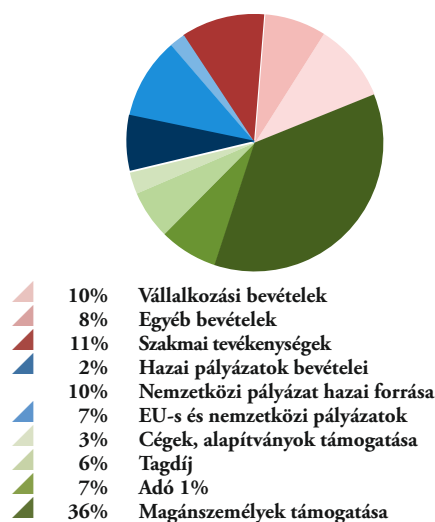
A 2020-AS PÉNZÜGYI ÉV

Az egyesület 2020-ban a covid járvány ellenére – bár visszafogott gazdálkodási tevékenységet folytatott – eredményes évet zárt. Az évet 766 millió forintot nyitóval kezdtük. Az alábbi számok az egyesület költségvetésének megvalósulását pénzforgalmi alapon mutatják be, az MME éves mérlegében és eredménykimutatásában szereplő számoktól némileg eltérnek, mivel azok a számviteli szabályoknak megfelelően az évek között elhatárolásokat tartalmaznak.

A 2020. évi összes bevétel 572 millió forint volt, a nyitóval együtt 1338 millió forint. 2020-ban a korábbi évekhez képest megváltozott a bevételeink aránya. Az elmúlt években a legnagyobb forrásunk az európai uniós pályázatok voltak, azonban 2020-ban az összes bevételünknek csak 17%-a volt köthető EU-s pályázatokhoz, ennek is jelentős része az Agrárminisztérium és az Innovációs és Technológiai Minisztérium által a nemzetközi pályázatokhoz biztosított társfinanszírozás (10%). Az EU-s bevételeink 7%-ot tettek ki, ez főként a már korábban elnyert pályázatok előre ütemezett kifizetéseiből valósult meg. A bevételeink legnagyobb részét (49%) a magánszemélyek támogatásai tették ki. Egyre növekvő mértékű a magánszemélyektől kapott támogatás, ami mutatja, hogy a társadalom egyre szélesebb rétegei érzik úgy, hogy a természet védelme fontos közügy. A magánszemélyektől érkező támogatások megoszlása a következőképpen alakult: tagdíjak (6%), adományok (36%) és az 1%-os adó felajánlása (7%) együtt meghaladta a 281 millió forintot. Köszönet illeti minden támogatónkat, hogy bíznak bennünk, és támogatják az egyesületünket kitűzött céljaink elérésében!

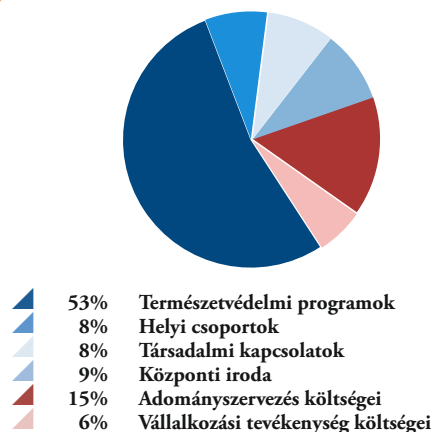
A 2020-ban a kiadásaink 724 millió forintot tettek ki, amelynek 53%-át közvetlenül a természetvédelmi programjainkra fordítottunk, 8%-át a társadalmi kapcsolatok területén ismeretterjesztési, oktatási és kommunikációs feladataink finanszírozására használtuk fel. A helyi csoportjaink munkájának költsége a teljes költségvetés 8%-át, a központi adminisztráció költségei pedig 9%-ot tettek ki. A fennmaradó költségek fedezték az adománygyűjtés és a vállalkozási tevékenységünk kiadásait. A helyi csoportjaink a számukra biztosított források nagy részét szintén természetvédelmi tevékenységre és ismeretterjesztésre fordítják.

BEVÉTELEK

Összesen 572 millió forint

KIADÁSOK

Összesen 724 millió forint

TÁMOGATÓINK

A korábbi évektől eltérően sajnos nem tudjuk név szerint említeni kiemelt támogatóinkat, mivel a 2018. május 25-én életbe lépett új adatvédelmi rendelet erre nem ad lehetőséget. minden kedves támogatónkak és tagunknak köszönjük egész éves támogatását!

Kiemelt céges támogatók:

Chez Dodo, Klastrom-Dülő Kft., Infinity Database Solutions Kft., MAVIR Magyar Villamosenergia-Ipari Átviteli Rendszerirányító zrt., MÁV Szolgáltató Központ Zrt., NKM Áramhálózati Kft., NKM Nemzeti Közművek Zrt., Siegler Bird & Bird Ügyvédi Iroda, Swarovski Optik Kg., Vandesign-Autó Kft., Zárdai Ügyvédi Iroda, ZÜMMizéria

Intézményi támogatók:

Agrárminisztérium, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest Főváros Önkormányzata, Budapest II. kerület Önkormányzata, Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzata, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Dalerd Délalföldi Erdészeti Zrt., Dombóvár Város Önkormányzata, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, EU EASME (Kkv-ügyi végrehajtó ügynökség - Life), Európai Bizottság, Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata, Göcsej Természetvédelmi Alapítvány, Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Főkert Nonprofit Zrt., Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Innovációs és Technológiai Minisztérium, KEFAG Zrt., Kiskunmajsza Város Önkormányzata, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, Magyar Közút Nonprofit Zrt., Miniszterelnöki Kabinetiroda, MOM Kulturális Központ Nonprofit Kft., Ökológiai Kutatóközpont, Soproni Egyetem, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata, Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft., The Tides Foundation, Tolna Megye Természeti Értékeiért Alapítvány, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Illusztrációk: Kókay Szabolcs, **Fotók:** Habarics Béla, Orbán Zoltán, Lóki Csaba, Bagyura János, Bajor Zoltán, Horváth Tibor, Motkó Béla, Kovács András, Halmos Gergő, Halpern Bálint, Szitta Tamás, Horváth Tibor, Egerer Anna, imre Tamás Kiadványszerkesztés: Kiss Maja, Köménymag